

Zakaj zahtevajo prodajalci živila? Dandanes je pač tako. Pred vojno smo dobivali iz inozemstva velika množina živil, večinoma vso obleko, meso, živilo in surovine itd. Sedaj pa smo le samo na sebe navezani ter moramo le od tega živeti, kar nam pač daje domačija. Iz Amerike smo dobivali surovine, a sedaj je „moja“ zaprta; v posebno veliki množini pa smo dobivali tkanine, ki pri nas ne rastejo. Zdar trgamo le še platno, ki smo ga dobili pred svetovno vojno. Ljudje vedno trgaajo in vedno kupujejo, zaloge v prodajalnah pa se vedno bolj nižajo in zgodilo se bo, če ne bo kmalu miru in si ne bomo sami znali pomagati, da bomo igrali ulogo Adama, ki se je skrival po raj.

Če vedo tudi prodajalci in tudi to vedo, da, ko ne bo zadnje reči več v prodajalni (vsega že znanjkuje), bodo morali iti s trebuhom za kruhom. In zato pa svoje blago le zamenjujejo, blago za blago, za denar pa dajo le malo ali pa nič. Blago se bo porabilo. V resnici bi morali hoditi potem nagli, ko bi si ne znali in ne mogli pomagati sami. Samopomoč nam je edina rešitev. Ni drugega sredstva, kakor da se vzgledu naših pračedrov začenamo sami pridelovati — platno iz lanu in konoplje.

Po nekaterih krajih je to še vedno v navadi; drugod so pa ljudje to pozabili in opustili. Pozabili so presti, tretji itd., še sačiti ga ponekod ne znajo. Treba se nam bo na novo učiti; kar pa menda ne bo pretežavno, ker to ni toliko umetnost. Preskrbimo si seme ter začenimo takoj pomladi s to novo kmetijsko panogo. Na tujo pomoč se še zdaj ne smemo zveliko zanašati.

Razne politične vesti.

Dr. Korošec pri regentu Aleksandru. V soboto se je regent Aleksander vrnil v Beograd. Zvečer ob 7. uri je sprejel v posebni avdienci podpredsednika ministrskega sveta dr. Korošca. Nekoliko poprej je pa sprejel predsedstvo narodnega predstavništva dr. Pavloviča, dr. Ribara ter Slovence dr. Jankoviča, ki mu je izrazilo prošnje za slovesno otvoritev seje narodnega predstavništva za nedeljo dne 16. marca. Ob priliki regentove vožnje iz krajevega dvorca v predstavništvo je delalo regentu špalir mnogobrojno vojaštvo z godbami na čelu. Godbe so igrale srbske, hrvatske in slovenske pesmi.

Zapisnega poslancev Narodnega predstavništva. V četrtek, dne 13. marca, se je vršila v Beogradu slovesna zapisnega poslancev Narodnega predstavništva. Poslanci so bili zapriseženi v treh skupinah, ločenih po veroizpovedanju. Katoliške poslance je zaprisegel na priprosti način beograjski katoliški župnik Wagner, pravoslavne Proto Božić, muslimanske pa muslimanski hodža Zekerija.

Najzanimivejša seja Narodnega predstavništva. Najzanimivejša in najživahnejša seja Narodnega predstavništva je bila ona dne 13. marca, ko se je zborniški predsednik spominjal naših zasedenih ozemelj in mest Celovca, Gorice, Trsta in Reke ter zahteval njih priključitev k Jugoslaviji. Vihar ploskanja in živijo-klicev je zalonel po dvorani, ko je predsednik zaklical: „Živel jugoslovanski Trst, Gorica, Celovec, Reka! Izgubiti ne smemo ne ene slovenske vasice in ne pidi slovenske zemlje!“ Vsa zbornica je izrazila neomajno voljo, ohraniti vse naše jugoslovanske ozemlje neokrnjeno. Ta seja je bila med vsemi dosedanjimi najzanimivejša.

Slovesna otvoritev Narodnega predstavništva. V nedeljo dne 16. marca predpoldne je bila v Beogradu slovesna otvoritev Narodnega predstavništva. Regent Aleksander je prebral prestolni govor, v katerem je slovesno naglašal državno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev ter odločno voljo našega naroda, da dobi vse ozemlje, na katerem biva.

Interpelacije slovenskih poslancev. V sejah Narodnega predstavništva dne 12. in dne 13. marca je podal dr. Hohnjec interpelacijo glede izzivajočega bivanja laške vojaške komisije v Mariboru (interpelacijo priobčimo na drugem mestu) ter interpelacijo koroškega poslanca Smodeja po združenju Banala, Baške, Medžimurja, Prekmurja, Dalmacije, Istre, Primorske, Trsta, solonske Goriške ter slovenskega Korotana s Celovcem in Beljakom v eno državno telo — v Jugoslavijo. Interpelacija poziva zunanega ministra, da stori vse potrebne korake za združenje vseh slovenskih ozemelj.

Italijanska komisija v Mariboru. Iz Beograda se dne 13. marca poroča: Danes je član Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec stavil sledečo interpelacijo na ministrskega predsednika: V Mariboru se je zadnji čas mudila italijanska vojaška delegacija, koje nastop je bil tak, da je vzbudil med slovenskim prebivalstvom v Mariboru in okolici nepravičeno nezadovoljnost, kajti delegacija je ostenativno simpatizirala z Nemci in kazala neprikrto mržnjo zoper stremiljenja troimenskega naroda SHS, vsled česar je bil opoževan mir in red v naši državi. Zunanega ministra se vpraša, od koga je bila poslana imenovana laška komisija v Maribor in ako je vlada voljna ukreniti vse potrebno da v bodoče take delegacije ne bodo s svojim nastopom vznemirjale jugoslovanskega naroda?

Bivši cesar Karel pride na Slov. Štajer? Po Dravski dolini kroši sledeča vest, katere bilešino kot zgodovinarji: Te dni se je mudil na Danaju neki znani gospod iz Dravske doline. V neki kavarni je slučajno naletel na nekdanjega cesarja Karla, ki je listal po drobni knjižici. Prisedel je k njemu ter sta se prav po domače razgovarjala. Karel je priznal, da se mu ne godi preslabo, pač pa ga muči dolg čas. »Ravnokar pregledujem svoj zapisnik«, je rekel. »Tu vidim, da sem še dolžan vrniti obiske nekaterim gospodom, ki se me počeštili svoj čas v družbi ptojskega Ornika. Ker imam dovoli časa, bom vrnil prihodnje dni obiske in sicer Janežu na Gostini, Draksterju na Muti in Šrotu pri Sv. Primežu. Prosim, povejte gospodom, naj me pričakujejo ter mi pripravijo kako klobasico. Zdar se bomo lahko kaj več pogovorili, kakor takrat; saj imam dovolj časa, kar smo vsi odstavljani. Pozneje pridejo še drugi gospodje Ornikovi prijatelji na vrsto. Nekaj mesecev bom še potreboval, predno vse obiščem. Pa saj imam čas.«

Ornigovo premoženje pod nadzorstvom. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je z odlokom od dne 10. marca 1919. št. 1288 dalo na podlagi § 1 naredbe z dne 30. decembra 1918, št. Ur. l. pod nadzorstvo vse premoženje, podjetja in zemljišča Jož. Orniga iz Ptujja ter imenovala v svrhu izvršitve te odredbe za nadzornika odvetnika g. dr. Ivana Fermevca. Zoper to odredbo ni nobene pritožbe.

Tabor v Makolah. V nedeljo, dne 16. marca, se je vršil v Makolah pri Poljčanah velik shod Slov. Kmetске Zveze. Osnovala se je župnijska strankin organizacija. Shoda se je udeležilo veliko število našega ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Krajevni odbor SKZ se je tako-le sestavil: predsednik Lj. Novak; odborniki: Marko Krajnc, Jakob Kotnik, M. Hajšek, Frane Prapor, Marjan Klajnšek, Jakob Skrbish, Jurij Skale, Janez Ferleš, Martin Kovačič, Uroš Černoga, Janez Galun in Anton Babšek. Na shodu so govorili: župnik Medved iz Laporja, urednik Žebot iz Maribora, stavbenik Trbova, posestnik Pi-veo in Kočnega ter domačina Finžgar in Prapor. Sprejela se je ostra resolucija proti zasedenju našega Primorja, Gorice in Trsta po Italijanih. Raje gremo zopet v boj, nego bi pustili svoje mile brate Primorce v suženjstvu. Ves zbor je odločno in glasno pritrjeval. Moški pa so stiskali pesti, češ: Lah nam ne bo in ne sme ugrabiti našega morja in naših zalih primorskih pokrajin, ki jih je Bog izročil Slovanom v oskrbo! Stavbenik Trbova, ki so ga bili Nemci izgnali iz Nemške Avstrije, je zahteval, naj se severna meja bolje zaščiti, da Nemci ne bodo mogli utihotapljati naša živila v svojo lačnbergarijo. Narod, ki tako nepravno postopa z nami, pač ne zasluži, da bi jedel naš kruh. Pivo iz Kočnega je priporočal, naj se otresemo nemških zavarovalnic. Zavarujemo se pri edini slovenski zavarovalnici, pri »Vzajemni v Ljubljani«, ki ima po vseh župnijah še svoje zastopnike. Glavni zastop pa je v Celju (Breg). Domačin Prapor je zahteval, naj se tujeem, posebno pa nemurjem, odvzamejo razne koncesije. Pred in po shodu je pevski zbor zapel dve pesmi. Shod se je vršil mirno in dostojno.

Okrajna organizacija SKZ v Smarju. Se je zasnova dne 15. marca. Odbor je sledeče sestavljen: Ivan Bohane, predsednik; Josip Stoklas, podpredsednik; Anton Veranič, tajnik; Vinko Munda, blaginik; odborniki: Gobeo Miha, Zelič Mat., Paliz Jakob, Močnik Frane, Metličan Valentin, Veržič Frane, Strazšek Matevž in Vrečko Jakob.

Glas iz Posavja. V Sevnici je imela stranka JDS dne 9. t. m. javno politično zborovanje. V organizacijski odbor te stranke so se izvolili tudi nekateri pristaši naše stranke. Oudno je, da se nekaterim dopade skakati iz tabora v tabor. Z druge strani pa je to skoro opravičljivo, če se opazuje malomarnost, ki vlada v naših krogih v Posavju. Nobenih shodov, nobenega gibanja, prav nobenega zanimanja za politično in organizatorično delovanje. Bi bilo treba ustanoviti okrajne in župnijske organizacije SKZ, a nihče se ne zgane.

Socialni demokratje na Brešnjevu pri Slov. Bistrici. Dne 16. marca po rani maši so Brešnjevske socialni demokratje, oziroma železničarji, in nekateri Štajerčijanci imeli svoj shod. Napravili so shod po predvezo, da hočejo izvoliti odbor, kateri bi moral pri višjih oblastvih posredovati za razne potrebe, katere sedaj manjkajo kmetovalcem in sploh vsem, n. pr. petrolej, vžgalice, kvas, sladkor in sploh živež. To je pa bila samo preteza. V resnici je vsak socialdemokratski brat udrihal po Srbih in Jugoslovijci. Najgrše besede ali sploh zelo nemarne besede je imel Bračič iz Leskovca. Ti ljudje hočejo imeti republiko. Ti sedaj ne vidijo, koliko se trudi naš regent Aleksander, da bi bile življenjske razmere našega ljudstva boljše kot so bile poprej in da bi se naša država razširila in bila mogočna. Ti ljudje ne pomislijo in ne poznajo sveta, da so prebivalci na Danskem, Nizozemskem, Norvegi, Švediji, Belgiji, na zelo višoki stopnji, da imajo zelo dobro gospodarstvo, a so zadovoljni s svojimi kralji. Svoje hudobne misli proti Jugoslovijci in Srbom so si izmislili v Kromškovi gostilni.

Tedenske novice.

Naročnikom. Današnje številke »Slov. Gospodarja« smo nameravali izdati na 8 straneh. Imeli smo že tudi dovolj stavka. V sadnjem hipu pa se nam je zgodila pri stroju nezgoda, tako da nam pri najboljši volji ni moglo izdati list na 8 straneh. Najni inzerati pridejo v petkovo Stražo.

Nevarno je zbolel č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svečini. Pripraveča se sebratom v memento!

Zahvalno romanje. Od več strani prihajajo na SKZ vprašanja, ali bi ne bile mogoče prirediti letos kakšnega skupnega romanja, ki je pri našem ljudstvu tako priljubljeno. Vsem tem odgovarjamo, da ima SKZ namen, kakor hitro mogoče prirediti veliko skupno zahvalno romanje. Seveda se še sedaj takšne razmere, da ne moremo določiti ne časa in ne kraja, kdaj in kam bi se romanje vršile. Kakor hitro pa se razmere poboljšajo in se nam posreči dobiti poseben vlak, bomo romanje praveč časno naznanili v naših listih.

Novo izobraževalno društvo. V Solčavi se je zadnje nedelje, dne 2. marca ustanovilo izobraževalno društvo. Društvo je pristopilo 77 udov. Oklenimo se vsi Solčavani tega keristnega društva, izvršujoč dr. Kreka testament: »Vi vsi, ki ste se me izkrvavelega nareda, mislite le eno: kako boste združili vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vse svojo ljubezen in vse svoje srce posvečevali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje.«

Jugoslovani! V dan. štev. nudimo našim Jugoslovanom seznam v Mariboru in okolici se nahajajočih slovenskih podjetij. Za precejšnje število je naših narodnih podjetnikov, a vendar nam še manjka mnogo strok. A tudi te bodo sčasoma prirasle. Vsak našinec se teraj zanprej naj ne le zaveda, da je Jugoslovian, ampak naj smatra tudi kot dolžnost, da je treba v prvi vrsti, ako hoče svoje delavnost docela izpolnjevati, podpirati domačo trgovino in obrt. Le na ta način postane naša država tudi v trgovini in industriji močna, kar nam je predvsem za obstanek in procvit potrebno potrebn. Naši trgovci in obrtniki, stavili so si za dolžnost ne le nuditi svojim edjemalcem dobre blage, ampak tudi smerne cene. Na razpolago je cenj. aradom in občinstvu še večje število teh se znamov ter se dobe pri imenovanih trgovcih ali pa pri Slov. trgov. in obrt. društvu v Mariboru.

Kako smo slovenski fantje zavzeli Soboto. Iz Sobote ob koroški meji nam pišejo dne 12. marca 1919: Bilo je rano jutraj dne 12. marca, ko smo prikerakali blizu Sobote, da vržemo Nemca iz tega kraja, ki so ga zahrbitno napadli in zasedli. Pripravili smo se za napad nemških tolp. Naenkrat dobimo pozdrav s sviačenkami in morali smo par korakov nazaj. Tedaj smo se pa obrnili po drugi strani in smo jih tako prekanili, da smo prikerakali čisto blizu teh grdnov. Tedaj smo pa začeli s strahozitnim ognjem strojnica in pušk. Odgovarjali so z zelo hudim ognjem, še celo šrapnelov so nam poslali iz daljave. Pa slovenski fantje se nismo ustrašili. S korajžjo smo planili »Hura«-klici proti njim. Korajžni Nemci so se spustili v divji beg, da jih naenkrat ni bilo nikjer videti. Izgub nismo imeli nikakšnih, trije so bili ranjeni. Nemci so pa pustili tri mrtve in več ranjenih. Pozdrave pošiljamo slovenski branitelji: Franc Korpar od Sv. Lenjta pri Veliki Nedelji v imenu vseh.

Dohodninski davek v revnih Haložah. Vse kar je prav! Kaj pa ptojska davčna oblast dela z ubogimi Haložani, to je pa že od sile. Ubogi posestnik, ki nima pod milim Bogom drugega, kakor svoje male goričke; toda polno koč strganih in ubogih otrok, naj plača 200—800 kron dohodninskega davka? Še svojih otrok ne more v šolo poslati, ker jih radi draginje ne more obleči, zdaj se od takih rev živ zahtevajo dohodninski davek. Seveda se zmiraj pošiljajo kakor nekdanj v blaženih časih samonemški Zahlungsauftrag, da bi ja nihče ne razumel ter take zamudil rok priziva. Koliko jih je, ki niti ne vedo, kaj to pomeni »Zahlungsauftrag«. Take »Zahlungsauftrage« nam pošiljate namesto soli in petroleja? Slaba tolažba!

Roparski napad. Dne 12. t. m. po noči je prišlo okrog sedem oboroženih roparjev pred hišo pos. Fr. Bratuša v Goričaku pri Zavrču, ki so začeli z čebelim železnim drogom odpirati hišna vrata. Prestrašeni domači se vzbudijo ter začnejo kričati, nato so začeli roparji skozi okno streljati. Nekaj roparjev je skočilo skozi okno v hišo, ter kričalo: »Kje so denarji«. K sreči so domači pri stranskih vratih zbežali iz hiše. Ubogemu posestniku so roparji pobrali vso obleko in živila. Še tisto noč so